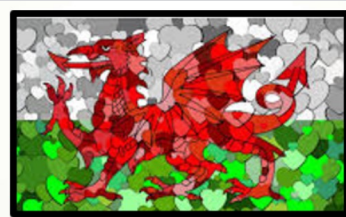

Llwybr Datblygu'r Gymraeg

Welsh Language Development Pathway

BA1 2023-2024

Hedydd Jones

hedydd.jones@pcydds.ac.uk

Darlith 11

Dydd Mawrth 6^{ed} o Chwefror
2024

Sesiwn 11 - Nod ac Amcanion

Aims and Objectives

- **Adolygu cwestiynau ac arddodiaid.**

Revise questions and prepositions.

- **Enwau benywaidd a gwrywaidd.**

Feminine and masculine nouns.

- **Sawl? Faint?**

How many?

AMSER COFRESTRU ...

REGISTRATION TIME ...

Bore da!

Good morning!

**Prynhawn
da!**

Good afternoon!

Ydy yma heddiw?

Is here today?

Yma.

Here.

**Nac ydy. Mae e'n/ hi'n
absennol.**

No. He/ She is absent.

AMSER COFRESTRU...

REGISTRATION TIME ...

Rhif	Pwy?

Rhif	Pwy?

Rhif	Pwy?

Dewisa
gwestiynau
o'r sleid
nesaf.....

Bore da,
bawb/blant
/ddosbarth!

Ydy ... yma heddiw?

RHAGORiaith

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

AMSER COFRESTRU...

REGISTRATION TIME ...

Sut wyt ti?

Wyt ti eisiau cinio
ysgol neu frechdanau?

Pa ddydd ydy hi
heddiw?

Pa fis ydy hi?

Pa dymor ydy hi?

Sut oedd y tywydd ddoe?

Sut mae'r tywydd heddiw?

Sut bydd y tywydd yfory?

Beth ydy dy hoff
fwyd/lyfr/raglen/liw/
bwnc di?

Y Cyfnod Sylfaen: Amser Cofrestru

Geirfa Vocabulary

	absennol	absent
	brechdanau	sandwiches
	cinio	dinner
	cyfrif	to count
	ffrindiau	friends
	pen-blwydd	birthday
	yma	here
	yn barod	ready
	yn dost / yn sâl	ill

Gorchmynion	Commands
Atebwch	Answer
Cyfrwch	Count
Dewch	Come
Eisteddwch	Sit

Dwylo i fyny (NW)	Hands up
Dwylo lan (SW)	Hands up
Dyna drueni.	That's a pity.
Faint ydy oed...?	How old is ...?

Oed	Age
tair oed	three (years old)
pedair oed	four (years old)
pump oed	five (years old)
chwech oed	six (years old)
saith oed	seven (years old)

Paratoi

Dewch i eistedd ar y mat.
Eisteddwch ar y mat.
Eisteddwch mewn cylch.
Pawb yn barod?
Bore da, blant.
Bore da, ffrindiau.

Preparation

Come and sit on the mat.
Sit on the mat.
Sit in a circle.
Everyone ready?
Good morning children.
Good morning friends.

Iaith cofrestru

Ble mae Cadi?
Dyma fi.

Ble mae Hannah?
Mae Hannah'n absennol.
Ydy Hannah'n dost / sâl? Ydy / Nac ydy

Ydy Ben yma? Ydy / Nac ydy
Ydy Macs yn absennol? Ydy / Nac ydy

Pwy sy'n cael cinio?
Pwy sy'n cael brechdanau?

Faint sy'n cael cinio?
Cyfrwch gyda fi / efo fi.
Un, dau, tri ... Mae deg yn cael cinio.

Registration language

Where is Cadi?
Here I am.

Where is Hannah?
Hannah is absent.
Is Hannah ill? Yes / No

Is Ben here? Yes / No
Is Macs absent? Yes / No

Who's having dinner?
Who's having sandwiches?

How many are having dinner?
Count with me.
One, two, three... Ten are having dinner.

Are you having dinner today Mair?
Yes / No

Who's having a birthday today? Me.

(We) must sing 'Pen-blwydd hapus'.

How old are you today?
I'm six (years old) today.

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Tasg Adolygu cwestiynau: Wordwall

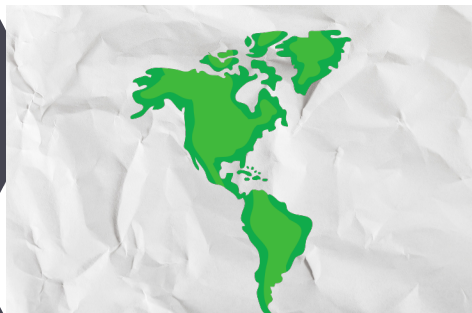
Rhowch y brawddegau mewn trefn:

Ble mae...?

Where is...?

Ble mae America?

Ble mae'r Andes?

RHAGORiaith

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Ble mae Siôn heddiw?

Ble mae'r gwaith?

Ble mae dy waith?

Ble mae'ch llyfrau?

Ble mae'r peli?

Ble mae Mrs Price?

Taflen Help Llaw.

Arddodiaid:

ar	on
yn	in
o dan	under
uwchben	above
o flaen	in front (of)
(y) tu ôl	behind
rhwng	between
ar bwys	next to

Mae'r gadair **tu ôl** i'r ddesg/ i'r
bwrdd.

Mae'r cloc **ar y** wal.

Mae'r pensil **ar y** ddesg/bwrdd.
Mae'r pensil **ar bwys** y llyfrau.

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

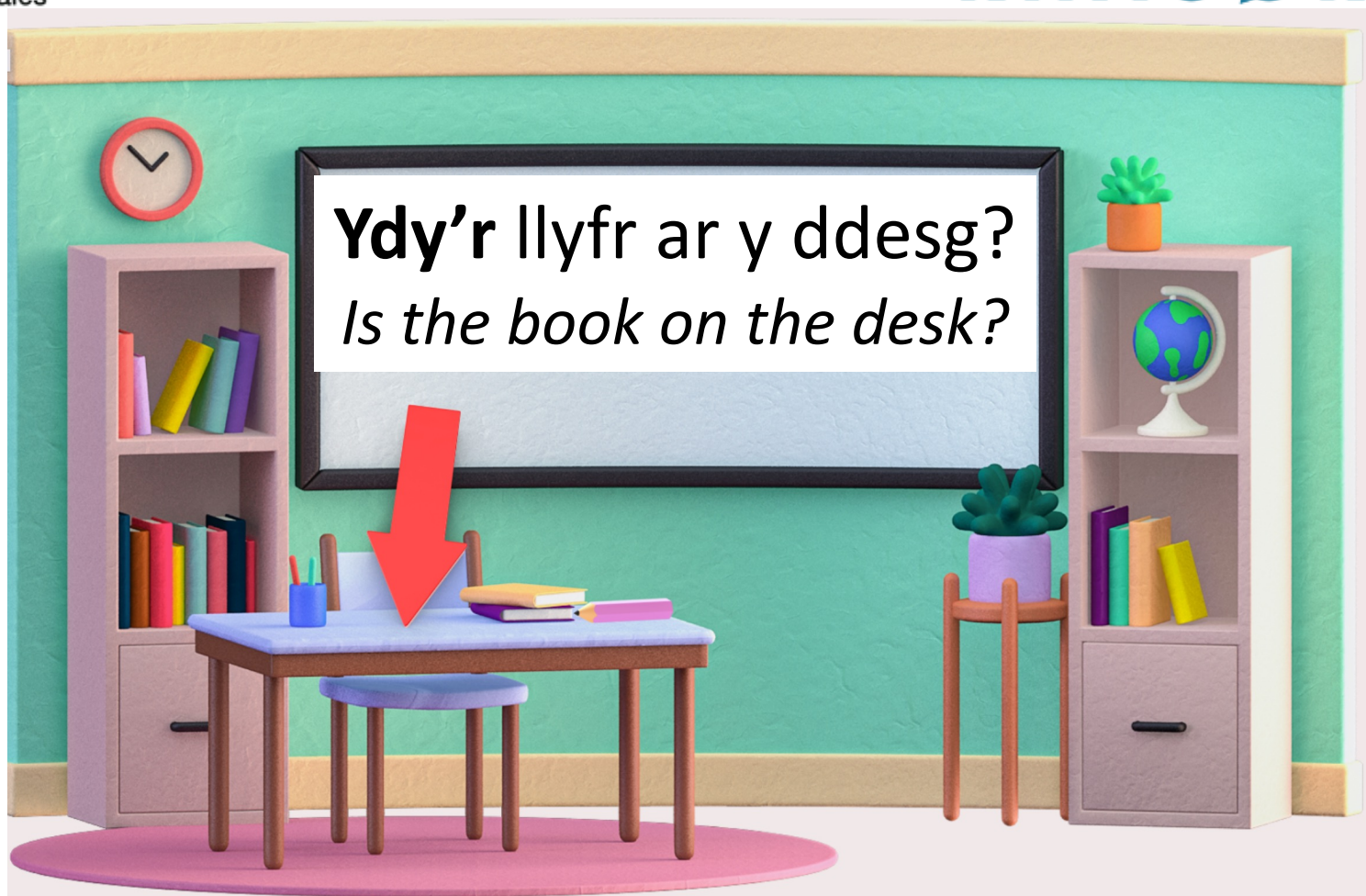
CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Mae'r ddesg o flaen y gadair/
cwpwrdd/ bwrdd gwyn.

Oes, mae yna lyfr ar y ddesg.
Nac oes, does dim llyfr ar y ddesg.

Ydy, mae'r llyfr ar y ddesg.
Nac ydy, dydy'r llyfr ddim ar y ddesg.

Beth ydy hwn/hon?

What is this?

Beth ydy hon?

Beth ydy hwn?

Beth ydy hon?

cadair

Beth ydy hwn?

bwrdd

hon

hwn

= this

hon

benywaidd

feminine

hwn

gwrywaidd

masculine

Beth ydy hwn/ Beth ydy hon?

cadair

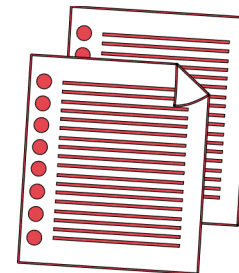

llyfr

siswrn

taflen

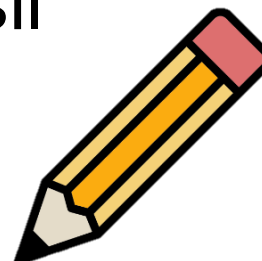
cyfrifiadur

desg

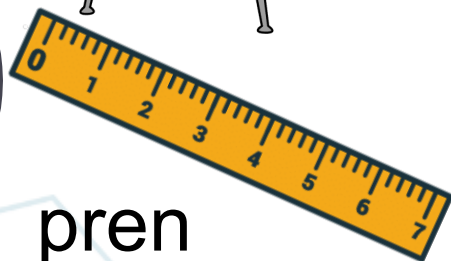
pensil

ystafell

pren
mesur

seren

Beth ydy hwn?

Beth ydy hon?

Benywaidd / Feminine

Beth ydy **hon**? *What is this?*

Pwy ydy **hon**? *Who is this?*

Gwrywaidd / Masculine

Beth ydy **hwn**? *What is this?*

Pwy ydy **hwn**? *Who is this?*

Beth ydy'r rhain?

What are these?

Llyfrau ydy
rhain

Rhifau a'r treigladau

Cyfrif

Gwrywaidd/Masculine

un ci

dau gi

tri chi

pedwar ci

pum ci

chwe chi

Benywaidd/Feminine

un gath

dwy gath

tair cath

pedair cath

pum cath

chwe chath

Rhif	Gwrywaidd un	Benywaidd un
1	un bachgen	un ferch
2	dau	dwyrch
3	dau fachgen	dwyrch ferch
4	tri	tair
5	tri bachgen	tair merch
6	tri phlentyn	
7	pedwar	pedair
8	pedwar bachgen	pedair merch
9		
10		
11	pump	
12	chwech	
13	chwe phlentyn	
14	saith	
15	wyth	
16	naw	
17	deg	
18		
19		
20		
21		
22	un deg un	chwe deg chwech
23	dau ddeg dau	saith deg saith
24	tri deg tri	wyth deg wyth
25	pedwar deg pedwar	naw deg naw
26	pum deg pump	cant

Cofiwch

Un, dau *and* dwy *cause a soft mutation.*Tri *and* chwe *cause an aspirate mutation.*Numbers are followed by singular nouns,
e.g. deg llyfr, tri deg punt

- pump *and* chwech *are shortened to* pum *and* chwe *in front of a noun or number,*
e.g. pum merch, chwe bachgen
- cant *is shortened to* can *when followed by another word,*
e.g. can punt.

https://adnoddau.canolfanpeniarth.org/matiau_gramadeg/?t=9

SAWL

FAINT

Beth ydy'r gwahaniaeth?
What is the difference?

SAWL

Defnyddio gydag enw **unigol** yn unig.
Use with singular nouns only. e.g.

Sawl disgybl sydd yn y dosbarth?
How many pupils are in the classroom?

FAINT

Defnyddio gydag enwau **lluosog** ar ôl
'o'.
Use with plural nouns.

Faint o flodau sydd yn y llun?
How many flowers are in the picture?

Cyflwyno gwers

Ydy pawb yn iawn?

Ydy pawb yn barod?

Ydy pawb yn hapus?

I ddechrau... To start...

Sut i agor sesiwn – adeiladu brawddegau Sentence builders to open a session

iaith

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Heddiw...	Today...
Bore 'ma...	This morning...
Prynhawn 'ma...	This afternoon...
Wythnos yma...	This week...
Tymor yma...	This term...

byddwn ni'n...	we will (be)...
rydyn ni'n mynd i...	we are going to...
gallwn ni...	we can...
dw i eisiau i chi...	I want you to...
rhaid i ni...	we must...
dylen ni...	we should...

Treigladd MEDDAL	
p	b
t	d
c	g
b	f
d	dd
g	/
ll	l
m	f
rh	r

* Treigladd meddal ar ôl rhagenw *
(Soft mutation after pronouns)

berfau

verbs

edrych (ar)	look (at)
→ dweud	say
astudio	study
adolygu	revise
→ dechrau	start
ymchwilio (i)	research
→ meddwl (am)	think (about)
→ cofio	remember
→ gorffen	finish
→ rhannu	share
→ trafod	discuss
siarad (am)	talk (about)
→ gofyn	ask
ateb	answer
→ darllen	read

Beth? What?

thema	a theme
thema newydd	a new theme
llyfr	a book
llyfr darllen	a reading book
syniad(au)	Idea(s)
cwestiwn	question
cwestiynau	questions
ateb	an answer
atebion	answers
gwaith	work
adnoddau	resources
y gwaith	the work

Iaith y Dosbarth

Nod y wers (Aim of the lesson)

Nod y wers heddiw ydy ...	<i>The aim of today's lesson is...</i>
Heddiw rydyn ni'n mynd i...	<i>Today we are going to...</i>
Yn y wers yma, byddwn ni'n adolygu...	<i>In this lesson, we'll be revising...</i>
Bore 'ma rydw i eisiau i chi feddwl am...	<i>This morning, I want you to think about...</i>

Cloi gwers (Closing a lesson)

Ydych chi wedi mwynhau?	<i>Have you enjoyed?</i>
Beth ydych chi wedi fwynhau?	<i>What have you enjoyed?</i>
Beth ydych chi wedi ddysgu?	<i>What have you learnt?</i>
Ydych chi'n cofio...?	<i>Do you remember...?</i>

Dere 'ma	<i>Come here</i>
Dewch yma	
Edrycha	<i>Look</i>
Edrychwch	
Bydda	<i>Be</i>
Byddwch	
Gwranda	<i>Listen</i>
Gwrandewch	
Meddylia	<i>Think</i>
Meddyliwch	
Darllena	<i>Read</i>
Darllenwch	
Tro	<i>Turn</i>
Trowch	
Eistedda	<i>Sit</i>
Eisteddwch	
Ysgrifenna	<i>Write</i>
Ysgrifennwch	

Canmol *Praise*

Da iawn.

Very good.

Gwaith da.

Good work

Ymdrech dda.

Good effort.

Syniad da.

Good idea.

Ateb da.

Good answer.

Cwestiwn da.

Good question.

Beth welwch chi?

Beth welwch chi? 2

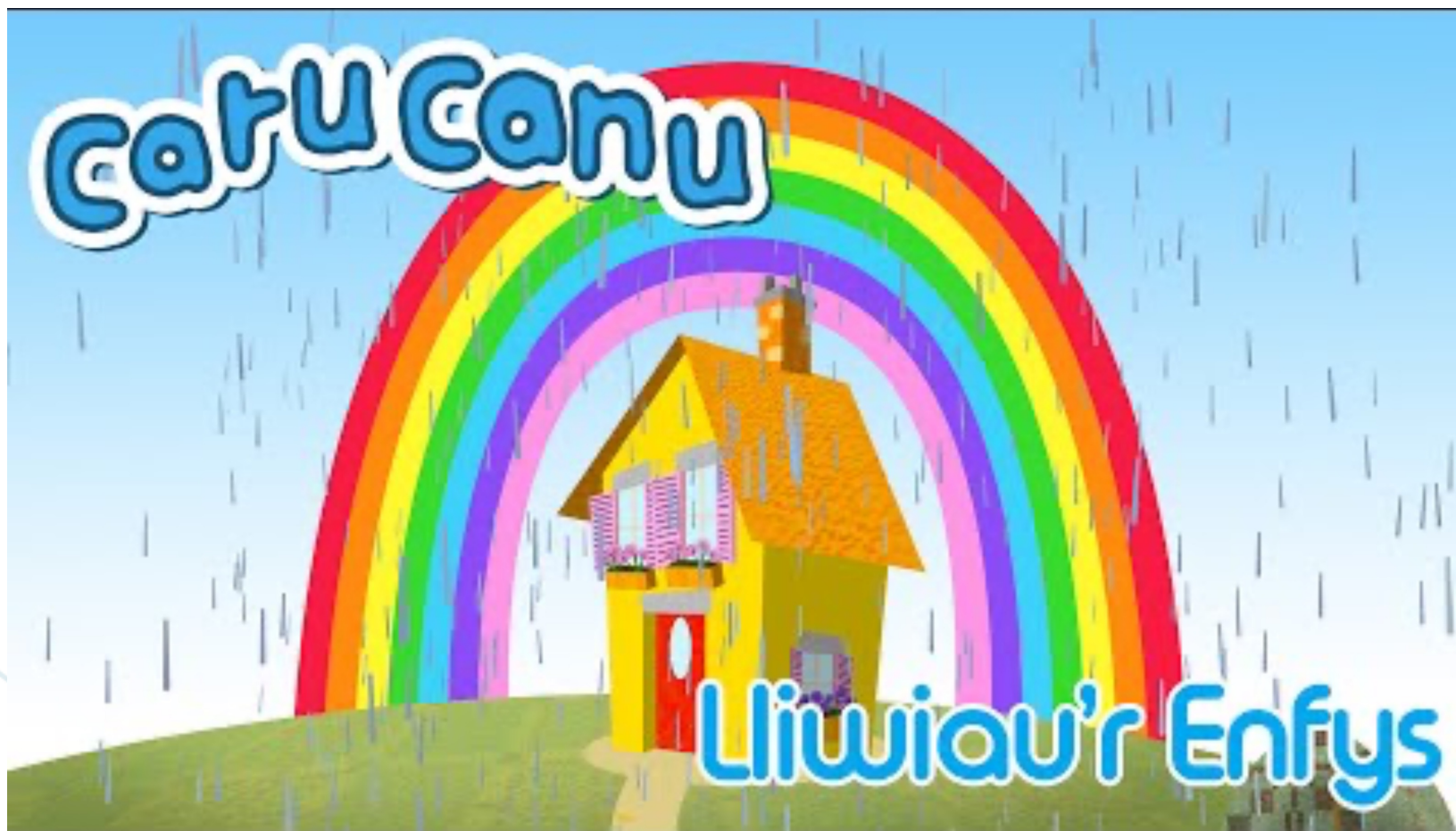

Cwestiynau posib:

Ble mae'r tractor?	<i>Where is the tractor?</i>
Oes afal coch yn y llun?	<i>Is there a red apple in the picture?</i>
Beth ydy hwn/ hon?	<i>What is this (masculine/feminine noun)?</i>
Sawl tedi sydd yn y llun?	<i>How many teddies are in the picture?</i>
Faint o botiau paent sydd yn y llun?	<i>How many paint pots are in the picture?</i>

Cwestiynau posib:		Atebion posib:
Ble mae'r tractor?	<i>Where is the tractor?</i>	Mae'r tractor yn y cae.
Oes afal coch yn y llun?	<i>Is there a red apple in the picture.</i>	Oes, mae afal coch yn y llun. Nac oes, does dim afal coch yn y llun.
Beth ydy hwn/ hon?	<i>What is this (masculine/feminine noun)?</i>	Ci ydy hwn. Seren ydy hon.
Sawl tedi sydd yn y llun?	<i>How many teddies are in the picture?</i>	Mae pedwar tedi yn y llun.
Faint o botiau paent sydd yn y llun?	<i>How many paint pots are in the picture?</i>	Mae un pot paent yn y llun.

ADOLYGU LLIWIAU

Pa + Treigladd Meddal

There is a soft mutation after 'Pa'

- Pa **liw** wyt ti'n hoffi?
- *What colour do you like?*

Rydw i/ Dw i'n hoffi...

- Pa **liw** ydy'r afal?
- *What colour is the apple?*

Mae'r afal yn

Mae ansoddeiriau yn treiglo'n feddal ar ôl 'yn'.

Adjectives mutate softly after 'yn' e.g.

Mae'r afal yn **g**och.

p	>	b
t	>	d
c	>	g
b	>	f
d	>	dd
g	>	-
m	>	f
ll	>	l
rh	>	r

Pa liw ydy'r bwced?

Mae'r bwced yn **l**as.

Pa liw ydy'r ci?

Mae'r ci yn **f**rown a gwyn.

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

RHAGORIAith

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Gwaith Cartref: Portffolio

Cymraeg

- Llafar
- Darllen
- Ysgrifennu
- Gwrando

OES CWESTIWN? ***IS THERE A QUESTION?***

Darlith nesaf:
20^{fed} o Chwefror 2024
9-11 y.b.

